

POČETAK NOVE AKADEMSKE GODINE

Koncem rujna i početkom listopada opet je sve živnulo na našem Bogoslovnom fakultetu i njegovim institutima. Susreti nakon praznika uvijek su glasnjiji nego kada daci trebaju pod školskom godinom odgovarati na pitanja profesora. Jedino su se novi studenti plašljivo šuljali po hodnicima tražeći oglasnu ploču kako bi saznali potrebne obavijesti.

1. *Godišnji ispiti u jesenskom roku* održani su 25. IX.
2. *Prijemni ispiti* održani su 26. IX.
3. *Upisi u zimski semestar* bili su 29. i 30. IX. Upi-sano je ukupno 137 slušača.
4. *Predavanja* su počela 6. X.

5. *Zaziv Duha Svetoga*. U subotu 18. listopada za-živom Duha Svetoga duhovno je označen početak nove akademske godine. U prisutnosti profesora i stude-nata fakulteta i instituta koncelebriranu misu predvo-dio je biskup dr. Đuro Kokša u kapeli Bogoslovskog sjemeništa. U svojoj homiliji je istaknuo da istina i sloboda nikada ne smiju biti umanjeni kod onih koji se spremaju da budu nosioci Kristove istine. Dalje je naglasio potrebu discipline koja je uključena u slobodi, a sloboda je prostor gdje se disciplina odvija. Sve prisutne potaknuo je na ozbiljan rad u nastupajućoj akademskoj godini jer za sve što činimo odgovorni smo pred Kristom. Pjevanje pod misom predvodio je zbor Instituta za crkvenu glazbu.

Nakon Euharistijskog slavlja slijedila je svečana in-auracija nove akademske godine u dvorani »Vijenac«. Troglasni ženski zbor Instituta pod vodstvom ma An-delka Milanovića najprije je otpjevao *Laetamini* fra Angela. Zatim je dekan dr. Celestin Tomić podnio izvještaj o radu na Fakultetu i Institutima u protekloj akademskoj godini. Ogledno predavanje »Sv. Benedikt u hrvatskoj prošlosti« održao je dr. Franjo Sanjek. Predavač je u kratkim crtama iznio utjecaj benedik-tinaca na hrvatsku kulturu u opismenjivanju Hrvata, u novoj duhovnosti, u novom izrazu u umjetnosti, u gradnji crkava, u gospodarskom utjecaju. Inaugura-cija je završena popijevkom K. Odaka *Paysage* u iz-vedbi ženskog zbora Instituta.

J. Korpar

BLAGDAN SVIH SVETIH NA MIROGOJU

Lijep je članak naše vjere: »Vjerujem u općinstvo svetih«. Naša povezanost s onima koji su usnuli jača je i produhovljenija. U ovo se možemo uvjeriti o blagdanu Svih svetih posjetivši bilo koje groblje.

Zagrebačko groblje »Mirogoj« toga dana vrvjelo je od mnoštva. Grobna kapela u popodnevnim satima bila je dupkom puna. U 17^h, iza koncerta duhovnih šan-sona i riječi, koji je održala skupina mladih Mirogoj i Jordanovac, slavljena je Sv. Misa. Euharistiju je predvodio Mons. Dr. Đuro Kokša. Mješoviti zbor In-stituta za crkvenu glazbu, pod ravnanjem ma Anđelka Milanovića, otpjevao je *Slavu* A. Klobučara iz najno-vije mise za 3 nejednaka glasa. Za vrijeme pričesti, zbor je izveo himan *O zdravo rane Kristove*. Glazbu za troglasni ženski zbor, napisao je također A. Klobu-čar. U znak zahvalnosti rektor mirogojske kapele Ivan Trčak priredio je zakusku za zbor Instituta.

C. M.

PROSLAVA SVETE CECILIJE U ZAGREBAČKOJ KATEDRALI

O spomendan sv. Cecilije, zaštitnice crkvene glaz-be, 22. studenog o. g. u zagrebačkoj katedrali održana je večernja sveta Misa koju je, uz asistenciju đakonâ, predvodio rektor bogoslovije u Zagrebu msgr. Đuro Puček. Svetu Misu je skladnim pjevanjem uzveličao mješoviti zbor Instituta za crkvenu glazbu pod vod-stvom mo Izaka Špralje. Zbor je na orguljama pra-tila prof. Hvalimira Bledšnajder.

Blagdan sv. Cecilije ove godine nije bio, nažalost, posebno najavljen pa je utoliko i razumljivo prema-lo prisustvovanje puka, a prema tome usklađeni su i pjevani dijelovi sv. Mise. Prigodnu homiliju, koju je održao msgr. Đuro Puček, donosimo u cijelosti:

1. Neka večerašnje naše razmatranje bude prože-to mislima koje nam nadahnjuje spomendan svete Ce-cilije, zaštitnice crkvene glazbe, a kao uvod u njega neka nam posluži riječ raspjevanog starozavjetnog kralja Davida: »O ljubavi Gospodnjoj pjevat ću do-vijeka, kroz sva koljena vjernost ću tvoju naviještati!«

Naša kršćanska tradicija već stoljećima slavi sve-tu Ceciliju, djevicu i mučenicu, kao zaštitnicu crkvene glazbe. Osnovana su čak posebna »Cecilijanska dru-štva«, organizirani cecilijanski pokreti i izdavani raz-ni cecilijanski časopisi. Cilj je tih pokreta bio pročiš-ćavanje i produbljanje crkvene glazbe prema liti-rgijskim, dogmatskim, historijskim i estetskim krite-rijima. Tamo negdje, nakon Tridentuskog koncila, crk-vene vlasti donose određene granice između crkvene i svjetovne glazbe, imajući u vidu gregorijansko pje-vanje i klasičnu vokalnu polifoniju, a da kod toga ne bude zanemareno i ono što je tako blisko Božjem na-rodu, a zove se pučka popijevka. Ovo cecilijansko gi-banje što je započelo u Italiji još u XVI stoljeću, pre-lazilo je pomalo njezine granice pa preko zapadne Evrope zahvatilo i Crkvu u Hrvata. Stoga, slaveći ove jesenjske večeri spomendan svete Cecilije u našoj za-grebačkoj katedrali, nismo sami, već smo povezani s tisućama kršćana diljem čitavog katoličkog svijeta, koji na ovaj način slave Gospodnju žrtvu svete Mise, da liturgijskom pjesmom zahvale Gospodinu na lju-bavi i dobroti: jer »O ljubavi Gospodnjoj pjevat ću do-vijeka...!«

2. Kršćanska nam tradicija govori da je sv. Ceci-lija potekla iz ugledne rimske patricijske obitelji i k tome bila kršćanski odgojena i uzorna vjernica. Po-loživši zavjet djevičanstva bila je udana za plemića Valerija kome otkrije svoju »tajnu« i postigne to da i on postane kršćaninom, te na kršćanstvo predobije i svog brata Tiburcija s kojim započe naviještati ra-dosnu vijest — Isusa Krista. No naskoro su braća ot-krivena i uhvaćena, te osuđena na smrt. Vrijeme je to trećeg stoljeća života Kristove Crkve, vrijeme progona. Predaja kaže da su u isto vrijeme svetu Ceciliju pokušali nagovoriti na otpad od vjere u Krista, ali kad im to nije uspjelo, tada i nju osudiše na smrt. Nisu je uspjeli udaviti, a ni jednim zamahom mačem joj odrubiti glavu; tek nakon tri dana pođe krvniku to za rukom. Kršćani su smatrali da je Cecilija tako bliza nebu da čuje anđeosko pjevanje i da može svi-rati na svakom glazbalu. Odatle običaj da je kršćani časte kao zaštitnicu glazbe. Kad je u Rimu 1584. go-dine osnovana bratovština glazbenika »svete Cecilije

je«, glazbenici, napose crkveni, počeli su je slaviti kao svoju zaštitnicu.

3. Pjevanje i glazba dvije su vrednote stare koliko i čovjek. S glazbom je prožet čitav život čovjeka i sve njegove faze, počevši od rođenja pa do smrti. Stoga nije čudno da je glazba postala sastavni dio svih religija i religijskih obreda i da se s njima srasla. Kršćanstvo od svojih prvih početaka njeguje crkvenu glazbu najprije pjevanje, a kasnije uvodi i instrumentalnu glazbu. Tako nam je zapravo povijest Crkve i kršćanstva povijest naše kršćanske i crkvene glazbe. Cecilijanski pokret, koji se osobito rascvao u prošlom stoljeću, pa početkom ovog stoljeća, nastoji i u našoj suvremenoj Crkvi oko toga da crkvena glazba, vokalna i instrumentalna, omogući čovjeku vjerniku, da što dublje proživljava naše svete Tajne.

4. Zato je naravno da je II. vatikanski koncil u Konstituciji o svetoj liturgiji posvetio posebno poglavlje svetoj glazbi (VI glava — Sveta glazba 112—121). U naše dane po toj konstituciji Crkva poručuje: »Glazbena je baština opće Crkve blago neprocjenjive vrijednosti, jer se ističe između ostalih izraza umjetnosti posebno time što sveto pjevanje, združeno s riječima, tvori potreban i sastavni dio svečane liturgije...« i zato »sveta će glazba biti to svetija što se tješnje poveže s liturgijskim činom, bilo da ugodnije izrazi molitvu, bilo da promiče jednodušnost, bilo da svete obrede obogati većom svečanošću...« Iz toga slijedi dalje što govori Koncil: »Neka se najvećem brigom čuva i promiče blago svete glazbe. Neka neprestano napreduju pjevački zborovi, naročito kod stolnih crkava...« I na kraju, poglavlje o svetoj glazbi završava: »Neka skladatelji, prožeti kršćanskim duhom, osjećaju da su pozvani gajiti svetu glazbu i povećati njeno bogatstvo. Neka sastavne napjeve koji će se isticati oznakama prave svete glazbe i koje će moći pjevati ne samo veći zborovi pjevača, nego će odgovarati i manjim zborovima te promicati djelatno učesće cijelog skupa vjernika...«

5. Puštamo sada po strani motu proprio pape Pija X. *Inter pastoralis officii* od 22. 11. 1903. godine koji je veliki cecilijanac naše Crkve pokojni mo Albe Vidaković nazvao »pravim kodeksom« crkvene glazbe, i ne osvrćemo se na pismo pape Pija XII. *Musicae sacrae disciplina* na kojem se temelji sve ono što nam Crkva propisuje u obnovljenoj liturgiji za naše vrijeme. Prisetimo se barem onog što je za crkvenu glazbu učinila naša Crkva, naša katedrala i naš zagrebački Kaptol. Poznati biskup bl. Augustin Kažotić među ostalim značajan je i po tome što reformira crkveno pjevanje u našoj katedrali. Kanonici kantori kroz stoljeća vrše ovdje svoju službu animatora i kuratora za crkveno pjevanje. Naša se Metropolitana ponosi svojim znamenitim kodeksima s neumama i tekstovima, što su se izvodili u vrijeme zagrebačkog obreda pod svodovljem katedrala, koje su se izredale prije ove naše današnje.

6. Nije li Vrhovec obrativši se kleru zagrebačke Nadbiskupije, s time da prikuplja književno blago našeg naroda na hrvatskom jeziku, također zatražio da se popišu i sve pjesme što ih vjerni Hrvati pjevaju na svetoj Misi, na večernjicama, procesijama i hodočašćima.

Ponosimo se našom *Citharom Octochordom*, a nije li vrijedno sjetiti se da je i ona izašla zaslugom zagrebačkog biskupa i zagrebačkog Kaptola. Biskup Alagović je nakon biskupa Vrhovca protektor prvog hrvatskog pjevačkog društva *Musikverein*, kasnije prozvanog »Skladnoglasje«, koje će uz sudjelovanje katedralnih koralista osnovati »Muzički zavod«, slaviti svečano svetu Ceciliju, pokretati list *Sveta Cecilija*,

koji će do danas ostati jednim od najvrednijih glazbenih listova u zemlji i narodu i u kom će sudjelovati mnogi članovi klera i našega Kaptola.

Kako je zagrebačka Crkva bila zauzeta za crkvenu glazbu neka kažu orgulje što ih je nabavio za katedralu spomenuti biskup Alagović, a koje danas veličaju Gospoda u župi Majke Božje u Pregradi. Neka nam to kažu i ove naše današnje orgulje koje su ponos ne samo ove katedrale već i čitavog Balkana a koje nam je pribavio prvi nadbiskup dr. Juraj Haulik. Što da kažemo o kanoniku dr. Janku Barleu, dugogodišnjem glavnom uredniku *Svete Cecilije* koji nam je napisao toliko članaka, informacija i obavijesti o crkvenoj glazbi našeg naroda. Sjetimo se tolikih regensa kora, koji su ne samo Zagrepčanima već tolikim drugim vjernicima pomoću crkvene glazbe dočaravali sadržaje velikih vjerskih istina i potresnih obrednih doživljaja: za Božić, za Veliki Tjedan i Uskrs, za Duhove i za tolike povijesne zgrade koje smo slavili ili komemorirali u katedrali. Tu je preč. prebendar Filip Hajduković, mo Albe Vidaković i mnogi drugi.

Pa i danas melodije gregorijanskog koralna može-mo čuti najčešće, pa gotovo i jedino u našoj katedrali; poželimo li malo ozbiljne polifonije ili orguljaških milozvučnih kreacija, opet nam je doći na Kaptol u katedralu.

7. Završimo ovu večer s mislima koje nas zbližuju sa svetačkim likom svete Cecilije djevice i mučenice koja bez razloga nije izabrana zaštitnicom crkvene glazbe. Mučenici, kršćanski vjernici, Kristovi svjedoci i umiru s pjesmom, svetom pjesmom na ustima. Crkva dobra majka, s pjesmom dočekuje svoje nove članove kod krštenja, pjesmom im pruža zalogaje Anđeoskog kruha, u pjesmi ih sabire na spomen-čin Večere Gospodnje i na ponazočenje Kristove muke smrti i Uskrsnuća. Crkva i danas s pjesmom ispraćuje svoje preminule članove na počinak gdje vjerni čekaju slavno uskrsnuće, na život vječni gdje će nebrojeno mnoštvo iz svih naroda i plemena pjevati pjesmu: »AMEN, ALELUJA — Jaganjcu i Onome koji sjedi na prijestolju...«

I stoga: »O ljubavi Gospodnjoj pjevat ću dovijeka, kroz sva pokoljenja vjernost ću tvoju naviještati« — po zagovoru svete Cecilije. Amen.

ZAHVALA INSTITUTA SVOJIM DOBROČINITELJIMA

Kako je ugodno kada čovjek u potrebi može pokucati na srca svojih prijatelja znajući da će mu u nevolji sigurno priskočiti u pomoć. Osobito ako postoji svijest da ga ne moli za sebe nego za zajedničku stvar i opće dobro Crkve. Ni ove godine dobročinitelji Instituta nisu se oglasili, nego su prema svojim mogućnostima pritekli u pomoć.

Zato je Upravi Instituta na koncu ove građanske godine ugodna dužnost zahvaliti svim dobročiniteljima, bilo pojedincima bilo zajednicama koji su svojim doprinosima pomogli da Institut izvrši svoje poslanje. Nećemo nabrajati pojedinačno nego svima zajednički izričemo iskreni i topli hvala za prošlu godinu i ujedno se preporučamo za sljedeću godinu.

Institut će i dalje prema svojim mogućnostima nastojati dati što više skladbi kako bismo zajednički hvalospjevima i himnima slavili svog Stvoritelja.

Institut za crkvenu glazbu